

Handlingsplan

vid bekämpning av invasiva växter på kommunal mark.

Handlingsplan vid bekämpning av invasiva växter på kommunal mark i Mölnads stad	Beslutat av Tekniska förvaltningen 2022-11-30 Dnr 321.2022.	Gäller från och med 2022-11-30
Ansvarig Tekniska förvaltningen	Gäller för Mölnads stad	Senast reviderad 2022-11-30

Handlingsplan vid bekämpning av invasiva växter på kommunal mark i Mölndals stad

Art	EU-art	Prioritet (Artdatabasen)	Bekämpningsmål	Prioriterade miljöer
Jättebalsamin	Ja	SE (mycket hög risk)	Spridningsbegränsning	Värdefulla naturmiljöer, längs vattendrag
Jätteleka	Ja	SE (mycket hög risk)	Utrotning på lång sikt	Tätortsnära lägen, rekreationsområden, värdefulla naturmiljöer, längs vattendrag
Gul skunkkalla	Ja	SE (mycket hög risk)	Utrotning	Värdefulla fuktiga naturmiljöer, längs vattendrag
Blomsterlupin	Nej	SE (mycket hög risk)	Bekämpning av växtplatser med begränsad utbredning, spridningsbegränsning till nya platser	Bestånden följs över tid och aktiva åtgärder sätts in om växten hotar särskilt artrika eller värdefulla områden, kommunala planteringar
Kanadensiskt gullris	Nej	SE (mycket hög risk)	Bekämpning av växtplatser med begränsad utbredning. Ingen nyplantering	Värdefulla naturmiljöer, kommunala planteringar
Parkslide	Nej	SE (mycket hög risk)	Utrotning på lång sikt. Spridningsbegränsning i väntan på fungerande bekämpningsmetoder	Värdefulla naturmiljöer. Om bestånd av parkslide identifieras på kommunal mark följs bestånden noga och om det hotar enskilda bebyggda

Rekommenderade åtgärder och bekämpningsmetoder för respektive art

I Strategi för bekämpning av invasiva växter på kommunal mark i Mölndals stad (tabell 1 i sammanfattningen) beskrivs prioritet, bekämpningsmål och prioriterade miljöer. I denna handlingsplan beskrivs rekommenderade bekämpningsmetoder kopplade till arterna i tabellen. Bekämpningsmetoderna är dels hämtade från Naturvårdsverkets metodkatalog kombinerat med kommunens egna erfarenheter av arbete med bekämpning av invasiva arter.

Parkslide

- Angreppssätt

Bekämpning av växtplatser med begränsad utbredning ska prioriteras som ett första steg mot utrotning. Hindra spridning från befintliga platser och höjd beredskap mot nya växtplatser i närområdet. Ökad kunskap om bekämpningsmetoder och metoder för spridningsbegränsning.

- Bekämpningsmetoder

Bekämpningsmetoden bedömas från fall till fall. Parkslide är mycket svår att bli av med och någon säker bekämpningsmetod finns inte i dagsläget. Vid arbete med arten måste stor

försiktighet iakttagas så att arterna inte sprids till nya platser. Både rötter och växtdelar kan sprida parkslide. Grävning bör helt undvikas. I dagsläget rekommenderar Naturvårdsverket att bekämpning bör ske genom en kombination av ett konstant skördande av växtens ovanjordsdelar under några år, därefter behandling med glyfosat och slutligen täckning med markduk.

Länsstyrelsen i Västra Götaland rekommenderar i nuläget nedhuggning 4 gånger per år. Första huggningen bör göras när de första skotten visar sig och den sista före växten går i vila under hösten. Avhugget material hanteras som riskavfall och ska lämnas till förbränning på återvinningscentral. Följ utveckling på Naturvårdsverkets hemsida och uppdateringar i ”Metodkatalog för bekämpning av invasiva främmande växter”.

Metod	Subjektiv bedömning kostnad	Kostnadsuppskattning för metoden
Nedhuggning 4 gånger per år, borttransport av material	Manuell	Manuell slår ca 300 kvadratmeter per timma

- Metoder för spridningsbegränsning

Undvik schaktning. Om schaktning inte kan undvikas skall växt- och jordmassor transporteras så att spridning inte sker. Vid regelbunden vägrenslåtter minskar man tillväxten för bestånd genom att rotsystemet utarmas.

- Hantering av växtmaterial

Vid bekämpning av parkslide skall avslaget/ovanjordiskt växtmaterial samlas ihop i täta säckar och forslas bort till bemannad återvinningscentral.

Vid vägrenslåtter slås växterna på en höjd som säkerställer att klippaggregatet inte når jorden. Avslaget växtmaterial lämnas på plats att torka.

- Hantering av jordmassor

I första hand ska jordmassor ej flyttas. Den allmänna riktlinjen bör vara att helt undvika grävning på eller intill platser med bestånd av parkslide I andra hand ska jordmassor hanteras enligt Naturvårdsverkets metodkatalog samt instruktioner från tillsynsmyndigheten.

Jätteloka

- Angreppssätt

Små och isolerade bestånd ska utrotas. Begränsa arten genom att hindra spridning via frön från stora utbredda bestånd. De stora bestånden är svåra att utrota.

- Bekämpningsmetoder

Observera att jättelokans växtsaft är frätande i kombination med solljus. Lämplig skyddsutrustning ska alltid användas vid bekämpningsarbeten.

Små bestånd - rotkapning.

Större bestånd - två alternativ: slåtter en gång per säsong, direkt vid blomning (innan frösättning) och växtmaterial kan ligga kvar, avkapning med gräsklippare, slaghack, röjsåg (med klinga) eller lie flera gånger per år.

Metod	Subjektiv kostnadsbedömning	Kostnadsuppskattning för metoden
Rotkapning	Normal	100 plantor per timma
Slätter en gång per säsong (innan blomning)	Billig	500 plantor per timma

- Metoder för spridningsbegränsning

Borttagning av blommor, fröställningar lämnas till förbränning. Undvik att flytta jordmassor.

- Hantering av växtmaterial

Skyddsutrustning. Transportera i slutna säckar. Fröställningar lämnas till förbränning på bemannad återvinningscentral.

- Hantering av jordmassor

I första hand ska jordmassor ej flyttas. Den allmänna riktlinjen bör vara att helt undvika grävning på eller intill platser med bestånd av jätteloka I andra hand ska jordmassor hanteras enligt Naturvårdsverkets metodkatalog samt instruktioner från tillsynsmyndigheten.

Gul skunkkalla

- Angreppssätt

Bekämpning av växtplatser med begränsad utbredning ska prioriteras som ett första steg mot utrotning. Hindra spridning från befintliga platser och höjd beredskap mot nya växtplatser i närområdet

- Bekämpningsmetoder

Uppgrävning av huvudrot för hand med spade. Borttransport av uppgrävda delar. Upprepas

under 8 år.

Metod	Subjektiv kostnadsbedömning	Kostnadsuppskattning för metoden
Uppgrävning av huvudrot, borttransport av uppgrävda delar	Normal	Återkommande besök under 6 år beräknas kosta 10 000 kr för ca 100 plantor

- Metoder för spridningsbegränsning

Ta bort frökapslar i väntan på utrotningsinsatser. Rätt hantering av växtdelar.

- Hantering av växtmaterial

Transportera i slutna säckar. Torkning tills plantmaterial är helt torrt med efterföljande kompostering alternativt lämnas växtmaterial till förbränning på bemannad återvinningscentral.

- Hantering av jordmassor.

I första hand ska jordmassor ej flyttas. Den allmänna riktlinjen bör vara att helt undvika grävning på eller intill platser med bestånd av gul skunkkalla. I andra hand ska jordmassor hanteras enligt Naturvårdsverkets metodkatalog samt instruktioner från tillsynsmyndigheten.

Jättebalsamin

- Angreppssätt

Bekämpning av växtplatser med begränsad utbredning ska prioriteras. Då arten har hög förmåga att snabbt sprida sig bör man inventera eventuella bestånd uppströms det område som skall bekämpas. Bekämpning av aktuell växtplats riskerar annars att bli verkningslös.

- Bekämpningsmetoder

Små bestånd - rotdragning för hand och borttransport av växtmaterial.

Större bestånd - slåtter med röjsåg/lie/slaghack innan blomning, med upprepning 20–40 dagar efter första insats. Om slåtter sker efter frösättning skall blomställningarna borttransporteras. Kapning ska ske jordnära.

Metod	Subjektiv kostnadsbedömning	Kostnadsuppskattning för metoden
Rotdragning för hand, borttransport av växtmaterial	Dyr	Per hektar för två års bekämpning beräknar Naturvårdsverket att det tar totalt 1400 arbetstimmar
Slätter med röjsåg/lie/slaghack, borttransport av växtmaterial om slätter sker efter frösättning	Normal	En person röjer ca 500–1000 stammar per timma

- Metoder för spridningsbegränsning

Förhindra fröspridning i vatten. Växtmaterial lämnas till förbränning.

- Hantering av växtmaterial

Om plantorna ej gått i blom kan de komposteras. Om plantorna har gått i blom (frösatts) ska blom- och fröställningar lämnas till förbränning på bemannad återvinningscentral.

- Hantering av jordmassor

I första hand ska jordmassor ej flyttas. Den allmänna riktlinjen bör vara att helt undvika grävning på eller intill platser med bestånd av jättebalsamin I andra hand ska jordmassor hanteras enligt Naturvårdsverkets metodkatalog samt instruktioner från tillsynsmyndigheten.

Blomsterlupin

- Angreppssätt

Bekämpning av växtplatser med begränsad utbredning ska prioriteras. Förhindra spridning längs vägar.

- Bekämpningsmetoder

Små bestånd - rotdragning och borttransport av växtmaterial. Måste upprepas under lång tid. Eventuellt bortgrävning.

Stora bestånd - slätter med slätterbalk, röjsåg, gräsklippare med uppsamlare minst 2 gånger per år i upp till 5 år, därefter 1 gång per år. Borttransport av växtmaterial.

Metod	Subjektiv kostnadsbedömning	Kostnadsuppskattning för metoden
Rotdragning för hand, borttransport av växtmaterial	Normal	Bra på mindre bestånd som enkelt kan följas upp, dock behöver metoden utvärderas.
Slåtter med slåtterbalk, röjsåg, gräsklippare, borttransport av växtmaterial	Normal	Beror på verktyg med slåtterbalk/röjsåg ca 0,5 ha per timme.

- Metoder för spridningsbegränsning

Rätt hantering av växtdelar. Inga nyplanteringar.

- Hantering av växtmaterial

Om plantorna ej gått i blom kan de komposteras. Om plantorna har gått i blom ska blom- och fröställning lämnas till förbränning på bemannad återvinningscentral.

- Hantering av jordmassor

I första hand ska jordmassor ej flyttas. Den allmänna riktlinjen bör vara att helt undvika grävning på eller intill platser med bestånd av blomsterlupin I andra hand ska jordmassor hanteras enligt Naturvårdsverkets metodkatalog samt instruktioner från tillsynsmyndigheten.

Kanadensiskt gullris

- Angreppssätt

Bekämpning av växtplatser med begränsad utbredning ska prioriteras. Inga nyplanteringar.

- Bekämpningsmetoder

Små bestånd - manuell uppgrävning av plantor under flera år.

Stora bestånd - slåtter minst 2 gånger per år under flera år med slåtterredskap. Kan med fördel kompletteras med insådd av lokala arter. Alternativt markbearbetning med harv/plog under torr period på sommaren under flera år. Kan med fördel kompletteras med insådd av lokala arter.

Metod	Subjektiv kostnadsbedömning	Kostnadsuppskattning för metoden
Manuell uppgrävning	Normal	Cirka 100 plantor/timme
Slåtter	Billig	Beror på redskap. Slåtterbalk kan avverka cirka 1 hektar i timmen

- Metoder för spridningsbegränsning

Inga nyplanteringar.

- Hantering av växtmaterial

Växtmaterial kan lämnas på plats för torkning.

- Hantering av jordmassor

I första hand ska jordmassor ej flyttas. I andra hand kan jordmassor lämnas på plats efter att växtdelar sorterats ut.

Vresros

- Angreppssätt

Bekämpning av växtplatser med begränsad utbredning ska prioriteras. Inga nyplanteringar

- Bekämpningsmetoder

Små bestånd - uppgrävning med spade och handdragning. I sandiga marker växer en planta till sig 1 meter i diameter per år. Återkommande grävning i flera år.

Upptaget material läggs i påse för bortförel och förbränning

Stora bestånd – Slåtter, rosorna slåttas före blomning årligen en till tre gånger per år.

Avslaget material transporteras bort.

Metod	Subjektiv kostnadsbedömning	Kostnadsuppskattning för metoden
Manuell uppgrävning	Normal	Fungerar sannolikt bäst på små bestånd
Slåtter	Normal	Slåtter tar mellan 2.8h per hektar beroende på utrustning

- Metoder för spridningsbegränsning

Borttagande av nypon med klippning. Kräver upprepade klippningar varje år i all framtid. Dödar inte plantorna. Den klippta ytan blir mycket stickig. Aktivt eftersök i närhet av kända lokaler för att genomföra bekämpning tidigt efter upptäckt. Inga nyplanteringar.

- Hantering av växtmaterial

Transportera i slutna säckar. Uppdraget material lämnas till förbränning på bemannad återvinningscentral.

- Hantering av jordmassor

I första hand ska jordmassor ej flyttas. Den allmänna riktlinjen bör vara att helt undvika grävning på eller intill platser med bestånd av vresros. I andra hand ska jordmassor hanteras enligt Naturvårdsverkets metodkatalog samt instruktioner från tillsynsmyndigheten.